

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/211/2021
Identifikačné číslo spisu:	6714211460
Dátum vydania rozhodnutia:	30.06.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:6714211460.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Aleny Adamcovej, v spore žalobcu F.. J.. Q. B., E., bývajúceho vo D., W. XX, zastúpeného JUDr. Pavlom Halajom, advokátom v Revúcej, Námestie slobody 2, proti žalovanej Technickej univerzite vo Zvolene, so sídlom vo Zvolene, T. G. Masaryka 24, IČO: 00 397 440, zastúpenej JUDr. Radkom Petruňom, advokátom vo Zvolene, Tehelná 189, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru a o náhradu mzdy, vedenom na Okresnom súde Zvolen pod sp. zn. 6Cpr/3/2014, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 13. mája 2021 sp. zn. 16CoPr/3/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalovanej priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobcovi v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Zvolen (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom (v poradí druhým) zo 4. júna 2020 č. k. 6Cpr/3/2014-641 žalobu zamietol (výrok I.) a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť v lehote do 15 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia o výške náhrady (výrok II.). V prejednávanej veci sa žalobca domáhal voči žalovanej určenia neplatnosti skončenia pracovného pomeru a mzdového nároku vyplývajúceho z neplatného skončenia pracovného pomeru. Súd prvej inštancie mal preukázanú existenciu pracovnoprávneho vzťahu medzi žalobcom ako zamestnancom a žalovanou ako zamestnávateľom, ktorý vznikol na základe pracovnej zmluvy z 1. marca 1982 na dobu neurčitú, v pracovnom zaradení učiteľ, funkcia asistent. Nesporným boli aj viaceré dohody o zmene pracovnej zmluvy, keď na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy z 26. augusta 1985 došlo k zmene pracovného zaradenia žalobcu od 1. septembra 1985 na pozíciu učiteľ, funkcia odborný asistent. Dohodou z 10. decembra 1999 došlo k zmene pracovného zaradenia žalobcu na pozíciu učiteľ, funkcia docent. Na základe výsledkov výberových konaní a dohôd o zmene z 26. augusta 2003 a 11. augusta 2008 sa pracovná zmluva žalobcu zmenila tak, že funkciu docenta vykonával na dobu určitú, vždy na funkčné obdobie piatich rokov, a to od 1. septembra 2003 do 31. augusta 2008 a od 1. septembra 2008 do 31. augusta 2013. Sporné nebolo ani tvrdenie žalobcu, že

žalovaná s ním ukončila pracovný pomer výpoveďou z 20. marca 2014 z dôvodu nadbytočnosti v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (ďalej len „Zákonník práce“). Na základe vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalovaná ukončila pracovný pomer so žalobcom v súlade s platnou právnou úpravou. Rektor žalovanej potvrdil, že od roku 2010 dochádza k znižovaniu počtu študentov na vysokých školách, čoho následkom bolo aj postupné znižovanie počtu zamestnancov u žalovanej. Tieto skutočnosti neboli nikým rozporované, pričom rektor zároveň predložil súdu konkrétne čísla majúce oporu v štatistike žalovanej. V konaní bolo ďalej preukázané, že v rámci racionalizačných opatrení školy žalovaná nemala možnosť žalobcu zamestnať na inej vhodnej pracovnej pozícii, a to z dôvodu absencie systematizácie pracovného miesta pre žalobcu. Súd prvej inštancie v súlade so všeobecne známou rozhodovacou praxou vyšších súdnych autorít skonštatoval, že o nadbytočnosti pracovníka je oprávnený a kompetentný rozhodnúť výlučne zamestnávateľ, v žiadnom prípade nie súd. Pokiaľ žalovaná v rámci racionalizácie znižovala stavy zamestnancov (pedagógov aj nepedagógov), robila tak v súlade so zodpovednosťou štatutárneho zástupcu vo vzťahu k funkčnosti, ako aj ekonomike prevádzky školy, keď financovanie školy je priamo úmerné a závislé od počtu prijatých študentov na ten - ktorý akademický rok. Z uvedených dôvodov preto žalobu ako nedôvodnú zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu rozsudkom z 13. mája 2021 sp. zn. 16CoPr/3/2020 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.), vo výroku o náhrade trov konania zmenil tak, že žalovanej náhradu trov za konanie na súde prvej inštancie nepriznáva (výrok II.) a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok III.). Po prejednaní veci dospel k záveru, že odvolanie je neopodstatnené a napadnuté rozhodnutie je potrebné potvrdiť ako vecne správne (§ 387 CSP). Dôvodom zamietnutia žaloby bola skutočnosť, že výpoveď daná žalobcovi pre nadbytočnosť je platná. Žalovaná v spore preukázala, že výpoveď bola žalobcovi daná v príčinnej súvislosti s rozhodnutím zamestnávateľa o znížení stavu zamestnancov a organizačných zmenách s cieľom zabezpečiť efektívnosť práce a zároveň, že nemala možnosť žalobcu zamestnať na inej vhodnej pracovnej pozícii pre absenciu systematizovaného pracovného miesta. Odvolací súd argumentoval, že v posudzovanom prípade nebolo možné riešiť otázku tvrdenej diskriminácie žalobcu vo výberovom konaní na miesto docenta, ktoré žalovaná vyhlásila z dôvodu podľa § 77 ods. 4 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o vysokých školách“) ani ako predbežnú otázku, hoci otázka platnosti výberového konania na funkciu docenta bola pre ďalšie zotrvanie žalobcu v pracovnom zaradení u žalovanej rozhodujúca z hľadiska neskorších dôvodov pre rozviazanie pracovného pomeru pre nadbytočnosť. Zdôraznil, že procesná aktivita bola výlučne na žalobcovi ako dotknutom uchádzačovi výberového konania, ktorý sa mohol v súlade s čl. 12 ods. 3 Zásad výberového konania na obsadzovanie pracovných miest vysokoškolských učiteľov, pracovných miest výskumných pracovníkov, funkcií profesorov a docentov a funkcií vedúcich zamestnancov Technickej univerzity vo Zvolene žalobou domáhať zvrátenia výsledku daného výberového konania. Žalobca však samostatnou žalobou výsledky výberového konania nenapadol, a preto súdy nižších inštancií v tomto spore nemohli vykonať dokazovanie na preskúmanie výsledku výberového konania na miesto docenta u žalovanej. Nakoľko pracovný pomer žalobcu u žalovanej naďalej trval bez ohľadu na jeho neúspech vo výberovom konaní, nemožno mať podľa názoru odvolacieho súdu za to, že výsledok výberového konania bol v priamej príčinnej súvislosti s rozviazaním pracovného pomeru výpoveďou pre nadbytočnosť. Odvolací súd ďalej dôvodil, že žalobca v spore nepreukázal jeho diskrimináciu zo strany žalovanej v súvislosti so skončením pracovného pomeru, keď neuviedol také skutkové tvrdenia, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že bol priamo diskriminovanou osobou [§ 2a ods. 2, § 6 ods. 2 písm. b/ zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon)] a že žalovaná s ním zaobchádzala menej priaznivo, ako zaobchádzala alebo by mohla zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii. Zdôraznil, že v príčinnej súvislosti s rozviazaním pracovného pomeru so žalobcom pre nadbytočnosť bolo to, že žalovaná prijala racionalizačné opatrenia, ktoré sa týkali aj pracovnej pozície žalobcu ako učiteľa na pracovnej pozícii odborného asistenta. Žalobca nijako nepreukázal, že organizačná zmena sa nemala dotknúť tvorivých vedeckých pracovníkov. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že mu neprislúcha hodnotiť obsah organizačnej zmeny

zamestnávateľa, ktorá bola dôvodom výpovede danej žalobcovi ako zamestnancovi na pracovnej pozícii odborného asistenta, keďže mu už predtým pracovné zaradenie vo funkcii docenta uplynulo skončením päťročného obdobia podľa § 77 ods. 4 zákona o vysokých školách. Súdu neprislúchalo ani hodnotiť rozhodnutie žalovanej v kontexte zachovania dobrých mravov, keďže preukázala, že pre žalobcu nemala miesto na jeho plnohodnotné tvorivé uplatnenie. Žalovaná v konaní predložila listinné dôkazy, z ktorých vyplýva, že po neúspechu žalobcu vo výberovom konaní si v októbri 2013 vyžiadala od dekanov fakúlt a vedúcich organizačných zložiek stanoviská k voľným pracovným miestam, avšak tieto organizačné zložky pre žalobcu voľné pracovné miesto nemali. Navyše, žalobca v spore nepoukazoval na konkrétne pracovné miesta, ktoré boli ku dňu výpovede v mieste výkonu jeho práce voľné. Iba za predpokladu, že by tak učinil, prechádza na zamestnávateľa dôkazné bremeno, aby preukázal, že pracovné miesto bolo obsadené iným pracovníkom. Žalovaná taktiež preukázala, že požiadala o prerokovanie predmetnej výpovede fakultnú aj univerzitnú odborovú organizáciu. Odvolací súd dodal, že žalovaná konala v rozsahu autonómneho rozhodovania o vnútorných záležitostiach vysokej školy, a to v súlade s § 6 a § 15 zákona o vysokých školách a Štatútom žalovanej. Záverom poznamenal, že v individuálnom súkromnoprávnom pracovnom spore súd posudzuje súlad právnych úkonov zamestnávateľa so zákonom a nie to, či postup žalovanej verejnej vysokej školy bol v súlade s verejným záujmom. O trovách konania rozhodol podľa § 257 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP.

3.1. Vo vzťahu k vade konania podľa § 420 písm. f/ CSP namietal, že súdy nižších inštancií nevykonali dôkazy, ktorých vykonanie dovolateľ navrhol za účelom preukázania tvrdenia, že skutočným zámerom žalovanej bolo zbaviť sa nepohodlného zamestnanca a preukázania diskriminačného konania žalovanej voči dovolateľovi. Išlo predovšetkým o právnu analýzu k projektu M., prehľad vedecko-pedagogickej činnosti a dochádzku F.. J.. P. N., W.. za obdobie trvania pracovného pomeru so žalovanou, tzv. pozývací list, na základe ktorého boli F.. J.. P. N., W.. vystavené víza, prehľad výkonnosti jednotlivých zamestnancov žalovanej za roky 2006 až 2012, rok 2013 a 2014, účtovné doklady žalovanej preukazujúce, že náklady na dovoz a odvoz F.. J.. P. N., W.. na letisko a z letiska Schwechat pred jeho prijatím do pracovného pomeru hradila žalovaná.

3.2. Čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, dovolateľ nastolil v dovolaní niekoľko právnych otázok, pričom uviedol aj právne posúdenie, ktoré pokladá za správne. Právne otázky formuloval nasledovne:

a/ Je platná výpoveď z pracovného pomeru udelená žalobcovi z dôvodu organizačnej zmeny - zrušenia funkčného miesta učiteľa - odborného asistenta, pokiaľ mal pracovnú zmluvu na funkciu učiteľ - docent? Táto otázka je podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zodpovedaná, pričom odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, konkrétne od rozhodnutí z 1. mája 2009 sp. zn. 3Cdo/33/2008 a z 1. októbra 2017 sp. zn. 1Cdo/1085/2015.

b/ Zakladá vnútorný predpis verejnej vysokej školy (v konkrétnom prípade článok 12 ods. 3 Zásad výberového konania na obsadzovanie pracovných miest vysokoškolských učiteľov, výskumných pracovníkov, funkcií profesorov a docentov a funkcií vedúcich zamestnancov Technickej univerzity vo Zvolene, podľa ktorého „Uchádzač, ktorý sa cíti poškodený v dôsledku nedodržania podmienok pri výberovom konaní, sa môže domáhať svojich práv na súde vrátane primeranej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch.“) právo neúspešného uchádzača domáhať sa preskúmania zákonnosti výberového konania, v ktorom uspel iný účastník v rámci civilného procesu? Takto formulovaná otázka podľa názoru dovolateľa ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená.

c/ Bol žalobca oprávnený domáhať sa určenia neplatnosti výberového konania, v ktorom neuspel? Daná otázka podľa názoru dovolateľa ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená.

d/ Je súd v konaní o určenie neplatnosti výpovede danej žalobcovi - učiteľovi na verejnej vysokej škole oprávnený posúdiť zákonnosť výberového konania ako otázku predbežnú? Aj na tomto mieste dovolateľ uviedol, že predmetná otázka nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená.

e/ Je súd v konaní o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru oprávnený skúmať ako predbežnú otázku konanie žalovanej v rozpore s dobrými mravmi a obchádzanie zákona, t. j. konanie in fraudem legis? Vymedzená otázka je podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu

zodpovedaná, pričom odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od rozhodnutí z 31. marca 2011 sp. zn. 2MCdo/2/2010 a z 25. apríla 2019 sp. zn. 3Cdo/234/2018.

f/ Je správna argumentáciu odvolacieho súdu, že sa otázkami neplatnosti výpovede pre rozpor s dobrými mravmi, obchádzaním zákona žalovanou a diskriminačným konaním žalovanej nemohol zaoberať pre predchádzajúcu nečinnosť žalobcu (nepodanie žaloby)? Aj táto právna otázka je podľa dovolateľa v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu zodpovedaná, pričom odvolací súd sa pri jej riešení odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, konkrétne od rozhodnutia z 1. júna 2015 sp. zn. 5Cdo/56/2014.

3.3. S poukazom na predloženú dovoláciu argumentáciu navrhol, aby dovolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu zmenil a určil, že výpoveď z pracovného pomeru, ktorú dala žalovaná dovolateľovi v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce, je neplatná. Alternatívne navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu podrobne reagovala na jednotlivé dovolacie námietky, pričom sa s nimi nestotožnila. Dovolanie navrhla zamietnuť a uplatnila si trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolať dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolať vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým

vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Tvrdený nesprávny procesný postup odvolacieho súdu má spočívať v tom, že odvolací súd nevykonával dovolateľom navrhnuté dôkazy, ktoré sú vymenované v bode 51. dovolania. Nevykonaním týchto dôkazov malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že daná námietka je bezpredmetná, pretože v postupe odvolacieho súdu v spojení s postupom súdu prvej inštancie nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľa na jeho procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť predovšetkým na zápisnicu z pojednávania pred odvolacím súdom z 13. mája 2021, ktorého sa dovolateľ osobne zúčastnil a na ktorom odvolací súd vykonával dokazovanie. Predseda senátu na tomto pojednávaní pristúpil k čítaniu značného počtu listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu v danej veci. Medzi oboznámenými dôkazmi boli aj dôkazy, ktorých nevykonanie dovolateľ namietal v dovolaní. Z predmetnej zápisnice o pojednávaní tiež vyplýva, že strany sporu nemali ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, a preto odvolací súd uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené. Dovolateľ, ktorý na pojednávaní pred odvolacím súdom nenavrhol vykonať žiadne iné dôkazy, preto nedôvodne tvrdí, že odvolací súd svojím procesným postupom zaťažil konanie vadou zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP.

12. Dovolací súd zároveň považuje za nevyhnuté poznamenať, že nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

13. Vzhľadom na uvedené dôvody dovolací súd vyhodnotil ako neopodstatnenú námietku dovolateľa, že konanie pred odvolacím súdom bolo postihnuté vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f/ CSP.

14. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania aj z § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP, pričom nastolil šesť právnych otázok, ktoré mal odvolací súd vyriešiť nesprávne (bod 3.2. tohto rozsudku).

15. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

16. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

17. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

18. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej neviedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

19. Pri skúmaní procesnej prípustnosti dovolania a náležitého vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom nastolené právne otázky uvedené kritérium nespĺňajú a ich formulácia opomína základné závery rozhodujúce pre právne úvahy odvolacieho (i prvoinštančného) súdu. Pre záver o tom, že ide o právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej a pre posúdenie prípustnosti dovolania, nie je rozhodujúci subjektívny názor sporovej strany, že daná právna otázka môže byť pre ňu rozhodujúca. Právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritórne rozhodnutie, a ani otázky, ktoré vôbec nesúvisia s rozhodovaným sporom. Sama polemika dovolateľa s právnymi závermi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo len kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu niektorého problému, významovo nezodpovedajú kritériu vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 CSP.

20. Vo vzťahu k prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP dovolací súd uvádza, že toto ustanovenie dopadá len na takú právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil, t. j. vysvetlil jej podstatu a uviedol súvisiace právne úvahy spolu s dôvodmi, pre ktoré zvolil práve riešenie, na ktorom založil svoje rozhodnutie a zároveň sa týmto rozhodnutím odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/ CSP je takisto relevantná právna otázka, ktorú odvolací súd riešil, na jej riešení založil svoje rozhodnutie a dovolací súd sa zároveň ešte touto právnou otázkou vo svojej rozhodovacej praxi nezaoberal.

21. Dovolateľ položil v dovolaní šesť právnych otázok, od vyriešenia ktorých podľa jeho názoru záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu vo veci a ktoré mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Tvrdil, že pri riešení niektorých z týchto otázok sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu a iné ešte neboli v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešené. Dovolateľ síce jasným a zrozumiteľným spôsobom uviedol v dovolaní konkrétne právne otázky, avšak dovolací súd zastáva názor, že takéto právne otázky odvolací súd neriešil. Vyriešenie daných otázok by malo iba akademický charakter a vo vzťahu k predmetnej veci ich nemožno považovať za rozhodujúce, keďže na ich riešení nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Odvolací súd (zhodne so súdom prvej inštancie) vo veci posudzoval platnosť skončenia pracovného pomeru dovolateľa výpoveďou z dôvodu nadbytočnosti v zmysle § 63 ods. 1 písm. b/ Zákonníka práce. V konaní bolo na základe rozsiahleho dokazovania preukázané, že výpoveď spĺňa všetky formálne náležitosti podľa Zákonníka práce a boli dané aj hmotnoprávne podmienky výpovede. Tieto skutočnosti boli pre rozhodnutie sporu kľúčové. Z bodov 13.1. až 13.3. odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu vyplýva, ktoré právne predpisy v spore aplikoval na zistený skutkový stav. Je nevyhnutné pripomenúť, že cieľom konania pred dovolacím súdom je poskytnúť dotknutej strane reálnu ochranu jej práva. Dovolateľom nastolené právne otázky majú v danom prípade iba právno-teoretickú povahu a ich zodpovedanie dovolacím súdom by neviedlo k zrušeniu alebo zmene dovolaním napadnutého rozhodnutia. Bolo by preto nadbytočné podrobne sa zaoberať jednotlivými rozhodnutiami najvyššieho súdu, na ktoré dovolateľ poukazoval v dovolaní a od ktorých sa mal odvolací súd odkloniť, resp. poskytnúť odpoveď na dovolateľom nastolené právne

otázky, ktoré ešte dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi neriešil. Dovolací súd preto uzatvára, že predložená argumentácia nepredstavuje vymedzenie podstatnej právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. a/, resp. b/ v spojení s § 432 ods. 2 CSP. Uplatnený dovolací dôvod tak nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až 435 CSP.

22. Dovolací súd uzatvára, že dovolanie v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f/ CSP je prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ a b/ CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie zamietol (§ 448 CSP).

23. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

24. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.